

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 18.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znanik
za odgovor.

Račun pri poštne ček. uradu štev. 13.633.

Pravica večine.

»Uklonite se pred novo večino, pred kompaktno idejno in številčno nacionalno večino našega naroda, spoštujte narodovo voljo, ljudsko prepričanje, upoštevajte svete državne in nacionalne ideale našega naroda in nehaite z vašo klevetniško kampanjo proti splošno ljudskim svetinjam.«

Tako končuje »Slovenski Narod« svoj včerajšnji uvodnik in mi bi podpisali citirane besede v polnem obsegu, če bi jih napisal kdo drugi ko »Slovenski Narod«. V njegovih ustih pa so te besede frivolen sofizem in neokusna laž, zakaj če kdo, potem je teptal »Slovenski Narod« pravico večine in preziral narodovo voljo, da o spoštovanju ljudskega prepričanja sploh ne govorimo. To se je zlasti jasno pokazalo v prejšnji skupščini, ko je imela vlada g. Davidoviča trdno večino, neprimerno bolj trdno ko sedanja in ko se je kljub temu »Slovenski Narod« ogreval za politiko trde roke proti večini ljudstva.

Zato je »Slovenski Narod« zaigral pravico, da bi smel zahtevati, da se ga uvažuje, kadar govori o pravici večine. Kdor sam ne spoštuje te pravice, tudi ne sme zahtevati od drugih, da jo spoštujejo. Tako pravi pošena ljudska logika.

Če se vseno pečemo z izvajanjem »Slovenskega Naroda«, potem storimo to vsled tega, ker je v njih jasno izražena vsa politična modrost sedanjih mogotcev in ker se skuša z njo krošnjari na veliko in debelo.

Res je! Načelo demokracije pravi, da treba voljo večine spoštovati. Mi to načelo v polnem obsegu priznavamo in se tudi po njem ravnamo. Zato pa zahtevamo, da se po tem principu ravna tudi večina.

Volitve so dokazale jasno in odločno, da je ogromna večina Slovencev opozicijska, da noče o nikakem diktatu niti slišati besede. In še bolj jasno je izpregovoril hrvatski narod, ki je izrekel svoje zaupanje skrajnim opozicijscem — republikancem.

Volja večine Slovencev in Hrvatov je torej jasno izrečena in kdor je res demokrat, mora to voljo spoštovati. Kaj si torej predstavljate kot zastopnike Slovenije, ko vas pa je Slovenija odločno odklonila. Kaj fantazirate s pogledi v bodočnost, ki da vam bo enkrat prinesla večino. Z dejstvi v oblakih se ne argumentira med resnimi ljudmi.

Kdor je res demokrat, ta bo zato dejal, da je treba voljo Slovencev in Hrvatov spoštovati in skleniti z njimi pošten in iskren sporazum, ker brez Slovencev in Hrvatov tudi ni kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Tega dejstva ne omili noben sofizem in nobena večina v skupščini, zakaj nobena ni tako močna, da bi mogla majorizirati dve plemeni ali naroda. Vsaka taka majorizacija vodi nujno do katastrof in v zgodovini je zato nebroj primerov.

Da je to naše mnenje pravilno, je bilo ravno te dni dokazano v francoskem parlamentu. Alžanci niso nobeno posebno plemo, temveč Francozi kakor vsi drugi. In čeprav ne pridejo v poštev pri postavitvi francoske vlade in čeprav so trenutno skoraj vsi v opoziciji, je vendar večina francoskega parlamenta respektirala njih voljo in celo v nasprotju s svojim

naziranjem dovolila Alžancem koncesijo, da bo za njo postavljen poseben diplomatski zastopnik pri Vatikanu in da bo za Alžacijo veljal poseben verski zakon.

Demokracija namreč nikdar ne preze volje prebivalstva, pa naj je to v primeru s celoto še tako maloštevilno.

To je bilo treba ugotoviti, predno se spustimo v razpravo o pravicah parlamentarne večine. Ta ne gre in ne more iti nikdar tako daleč, da bi se n. pr. moglo in smelo mali Črnogori, ki ima samo 7 poslancev, vsiliti kako mnenje. Kjer je prebivalstvo kompaktno združeno v eni misli, tam je majorizacija zgrešena in škodljiva in tega se mora zavedati tudi vsaka parlamentarna večina.

Jasno pa je, da ima tudi samoupravna volja posameznih pokrajin svoje meje in da bi terorizirala manjšina večino je enako nedopustno. Toda te nevarnosti se nam ni bati in zato tudi ni treba o njej razpravljati.

Voljo večine je torej treba z gornjo omejitvijo priznati in ta se tudi priznava. Ni se pa treba pred njo uklanjati, še manj pa jo smatrati za pravilno, zlasti v slučajih, kakoršen je današnji. Ker vprašati se moramo tudi to, kako pa je sedanja večina nastala. Ali ni prišla vlada do večine samo na ta način, da je surovo pogazila ljudsko voljo? Ali je mar izmišljeno, da so se zapirali čuvarji skrinjice, da so se vršila nasilja? Kako pa bi izgledala ta večina, če bi veljala prava ljudska volja? Tudi na to vprašanje je treba odgovoriti!

Naj bo večina vlade še tako velika, vendar je obvezana ona, da spoštuje vsak obstoječi zakon. Nobena večina nima te pravice, da bi prezirala zakon, dokler ni zamenjan z novim. Kaj pa vidimo pri nas? Na novo izvoljeni poslanci so zaprti, ne da bi jih izročila sodišču skupščina, ki je edina za to kompetentna. Smelo smemo reči, da se nikjer na svetu kaj sličnega ne dogaja! Toda ni zadosti! Najvišje sodišče je razsodilo, da se imajo internirani dr. Maček in tovariši izpustiti, toda oni so zaprti in še sedaj, ko so postali kot poslanci imunni. Če spoštujete ljudsko voljo, naredite referendum, pa boste kmalu videli, če je narod zato, da se zaproti, za katere pravi najvišje sodišče, da morajo biti prosti!

Pravica večine obstoji, toda samo v okvirju zakona. Sedanja večina pa je siopila iz tega okvirja in zato je tudi ugasnila njena pravica.

Je še vedno bilo tako in bo tudi v bodoče, da sme zahtevati svoje pravice samo tisti, ki spoštuje pravice drugih. In če ne spoštuje večina pravice manjšine, potem so ugasle tudi pravice večine.

Zlasti pa velja to za večino, ki je prišla do mandatov na tako nekorekten način, kakor večina, ki jo zagovarja »Slovenski Narod« in ki bi v res svobodnih volitvah izgubila za vedno možnost, da bi za sebe reflektirala na pravico večine.

Že celo pa ne velja ta pravica za večino, katera ni niti tretji dan dokazana in ki se dokazuje le z zagotovili mesto z objavo volilnih številk.

Mandati HRSS. bodo razveljavljeni.

Beograd, 11. februarja. Politična situacija včeraj ni zabeležila nobenih važnih dogodkov. Pašić je bil nekaj časa v svojem kabinetu in nato odšel domov. Sprejel je nekoliko ministrov in izvoljenih poslancev radikalne stranke, s katerimi se je razgovarjal o situaciji in stališču vlade po volitvah. Z merodajne strani domneva, da stoji vlada na stališču, da nadaljuje svojo politiko. Splošno je razširjena vest, da bo verifikacijski odbor razveljavil mandate HRSS in se na onih mestih izvedejo nove volitve.

Vendar so mnenja v tem pogledu različna in bo o njih debatirala vlada in radikalni klub, šele nato bo prišlo to vprašanje pred narodno skupščino. V pogledu razveljave mandatov HRSS prevladuje mnenje, da se razveljava ne bo raztegnila na vse Radičeve poslance, marveč, da se bo 20 poslancev prevedlo na listo Hrvatske zajednice. V radikalni stranki prevladuje zelo močna struja, ki take mere vlade kot nepovoljne obsoja. Izgleda, da bo ta korak vlade naletel na odpor v samem radikalnem klubu.

Seja šefov opozicijskega bloka.

Beograd, 11. februarja. Povodom situacije, ki je nastala po volitvah, se sestanejo jutri šefi opozicijskega bloka, da premore situacijo in zavzamejo svoje stališče proti načinu, kako so bile volitve izvedene. Dalje bo opozicijski blok določil svojo nadaljnjo politično taktiko in uredil

medsebojne odnose v skupščini. Obstojata tendence, da se blok čim bolj razširi, da se organizira v kompaktno parlamentarno skupino in tako doseže čim več uspehov. Jutri pride v Beograd dr. Korošec in dr. Spaho.

Poročila iz pokrajin čisto druga od vladnih.

Beograd, 11. februarja. O avtentičnih rezultatih volitev, ki jih je objavila vlada, prihajajo iz province vsak dan demantiji. Tako je prišlo včeraj poročilo iz Velikega Bečke reka, da sta bila na listi dr. Neunerja izvoljena dva kandidata (Nemci). Tudi izvolitve dr. Angelinovića (Davidov.) v Dalmaciji vladno poročilo ne omenja. V južnem Banatu je bilo izvoljenih le 5 radikalov, 1 SDS, 1 Davidovičev ter dr. Kraft. Vlada omenja samo 6 radikalov in 1 SDS. V Subotici je bil poleg Grola (David.) izvoljen še bunjevec dr. Plešković, ki je vstopil v Davidovičev klub. V bregalniškem okrožju je dobil dr. Šumenković 2 mandata, radikalni samo 1. Po sinočnjih poročilih je dobil Šumenković 3 mandate. V službenem poročilu se ne omenja mandat Agatonovića in Mihajla Živkovića.

PREPIRI O ŠTEVILU IZVOLJENIH OPOZICIJSKIH POSLANCEV.

Beograd, 11. februarja. Zmešnjava, ki je nastala vsled nasprotujočih si volilnih rezultatov, še ni prestala. Včeraj opoldne je notr. ministrstvo objavilo, da stoji vlada na stališču, da ima 162 poslancev in da ne veljajo zanje nobene korekture, ki prihajajo iz notranjosti. Vlada še vedno nima

merodajnih vesti niti iz Like, niti iz zagrebaške županije. V varaždinski županiji se je vršilo nešteto zlorab in goljufij pri volitvah; volitve v Bosni bodo predmet obtožnice. Vsak hip se menja slika volilnih rezultatov na čelo režima. Nemci so od prvotnih treh mandatov narasli na sedem. Kljub vsemu temu pa računajo radikalni še vedno za se 140 mandatov. Prav tako vztraja vlada tudi glede demokratskih (Davidov.) mandatov na prvotnem poročilu. Vlada ni računala demokratskih poslancev v Nišu, Užicu in Čačku. Tudi Južna Dalmacija je sporna radi Davidovičevih mandatov, dalje je dobil Davidović en mandat v Subotici in enega v bregalniškem okrožju. Prav tako je sporen tudi mandat Gjoke Popovića, kateremu manjka le 20 glasov. Iz vsega tega sledi, da Davidović že danes razpolaga z 41 in ne s 36 mandati, kakor to vlada trdi. (K tem vestem pripominjamo, da se je včeraj spomnil našega lista tudi veliki župan dr. Boljić in nam poslal uradno poročilo, ki smo ga mi že včeraj priobčili. Po tem poročilu ima vlada 162 mandata, opozicija pa 153 glasov in znaša torej vladna večina štiri glasove in ne pet, kakor smo včeraj poročali).

KDO JE ZMAGAL!

Beograd, 11. februarja. Sinočnja »Demokratija« ugotavlja v nekem članku, da je vlada sama v nekem svojem komuniqueju priznala, da ima 158 mandatov, opozicija pa 157. Vendar tudi ta rezultat ni točen. Včerajšnje zemljoradniške »Novosti« so bile zaplenjene radi obširnega komentarja, ki je priložen službenemu poročilu o volitvah.

DR. SPAHO ZADOVOLJEN.

Sarajevo, 11. februarja. Šef muslimanske stranke dr. Spaho je izjavil, da je zadovoljen z izidom volitev. Z veseljem ugotavlja, da je Davidović v Srbiji dobil lepo število mandatov, čeprav je bil proti njemu izveden te-

ror. Dr. Spaho je prejel nešteto poročil o terorju, ki ga je vlada izvajala v Bosni.

DR. SPALAJKOVIĆ V AVDIJENCI.

Beograd, 11. februarja. Dr. Spalajković, ki je bil izvoljen v travniškem okrožju in je kandidat za zunanjega ministra, je bil sinoči sprejet v avdienco. Sinoči je bil v dvoru naš poslanik na Dunaju Milojević.

ZUNANJE MINISTRSTVO SE NI OBJAVILO VOLILNIH REZULTATOV.

Beograd, 11. februarja. Po odredbi zunanjega ministra bi moralo zunanje ministrstvo včeraj izdati službeni komunique o definitivnih volilnih rezultatih. Ta komunique pa bo ministrstvo izdalo danes popoldne.

Kaj je z volilnimi rezultati?

V nedeljo so se vršile skupščinske volitve in že v soboto zvečer je bil telefonski promet ukinjen celo za časopise. Že v noči od nedelje na ponedeljek pa so bili z vladne strani razglašeni prvi celotni rezultati volitev. Ti podatki so bili bolj ugodni ko poznejši in so se v torek zopet poslabšali. In v nasprotju z vlado je pričela opozicija, ki preje vsled ukinjenja telefonskega prometa ni prišla do besede, objavljati volilne rezultate, po katerih vlada sploh nima večine. Da so objave opozicije prazne fantazije, ne more z ozirom na dogodke noben trezen človek misliti. Zlasti še, ko niso niti uradna poročila niti enkrat enaka.

Tako n. pr. piše včerajšnji »Slov. Narod«, da je izjavil notranji minister, da ima »nacionalni« blok 162 mandatorov. V isti številki »Slov. Naroda« pa je objavljena volilna statistika, po kateri ima »nacionalni« blok že sedaj sigurnih 163 poslancev. In državni podtajnik v notranjem ministrstvu Wilder objavlja zopet druge podatke ko notranji minister.

Začuden gleda javnost na te, vsako uro različne volilne podatke in ne hote se mora vprašati, kako je kaj takega mogoče! Ali ne znajo gospod-

je šteti, ali ne smejo znati šteti? Dva dni po volitvah je taka neenakost v volilnih podatkih nedopustna in sramota za vso našo upravo.

Ali pa naj še z vsem tem spravljamo v zvezo ukinjenje telefonskega prometa?

Naj bi bil volilni rezultat kakršenkoli, javnost mora zahtevati, da se ji servirajo samo točni podatki. Ker podajanje netočnih podatkov mora vzbuditi vsaj v radikalnih krogih sum, da se ljudska volja falzificira, zlasti še, ko se ve, s kakšnimi sredstvi se je delalo.

Odkrito bodi povedano, na marsikaj smo bili pripravljeni. Toda tega, da niti uradno dani podatki niso točni, tega si nismo mogli misliti. In zato popravljamo uvod včerajšnjega uvodnika in pravimo: Zmaga »nacionalnega« bloka ni brezdvomna, temveč samo vlada izjavlja tako. In ker smo mnenja, da bo znala vlada svojo izjavo uveljaviti in da se ne bo ustrašila nobenih sredstev, smo uverjeni, da bo zmaga »nacionalnega« bloka dejstvo, pa čeprav nekorektno dejstvo. Z nekorektnim dejstvom pa je treba računati še bolj ko s korektnim in po tem se bo ravnila opozicija ko tudi ves ostali svet.

Davidović o volitvah.

Davidović o volitvah.

Takoj po razglasu vlade o rezultatu volitev je bil vprašan Davidović o njegovem mnenju o volitvah. Davidović je dejal, da je z rezultatom volitev zelo zadovoljen. Obenem pa je naglašal, da je po točnih podatkih, s katerimi razpolaga njegova stranka, bilo izvoljenih

42 demokratičnih poslancev.

S pravico povdarja opozicija, da je vladna večina z ozirom na razna nasilja zelo slabotna. S tako sedanjostjo vlade se ne da trajno vladati in zato so

nove kombinacije na vidiku.

Po vsej verjetnosti pa ne bode v vladi do sestanka nove skupščine ničesar izpremenjeno. Šele tedaj bo položaj popolnoma jasn in šele tedaj se bo dalo govoriti o nadaljnjem razvoju dogodkov.

Se bolj ko številni mandatorov, ki si ga so pridobile posamezne stranke, pa zanima politično javnost število glasov, ki je bilo oddano za posamezne stranke. Ker šele na podlagi oddanih glasov bo mogoče pravilno spoznati mišljenje naroda. To zanimanje je tem večje, ker so objavljeni dosedaj volilni rezultati samo s strani vlade.

Nova svetovna konferenca v Londonu.

Angleška vlada se pripravlja, da skliče novo svetovno konferenco v Londonu. Podroben program konference bi se določil ob priliki obiska francoskega ministrskega predsednika Herriota v Londonu, kar bi se zgodilo v kratkem.

Potreba nove konference je nastala predvsem radi vedno bolj perečega vprašanja izpraznitve kölnske cone. To vprašanje pa je neločljivo zvezano z vprašanjem sigurnosti Francije in zato bi bilo to vprašanje kardinalna točka konference. Poleg tega bi se obravnavala tudi druga evropska vprašanja.

V »Observeru« navaja novinar Garvin, eden najbližjih prijateljev angleškega zunanjega ministra Chamberlaina, sledeče točke kot program nove londonske konference.

1. Dogovor med Francijo, Belgijo, Holandsko in Anglijo glede sigurnosti teh držav. Anglija bi jamčila za nedotakljivost teh držav in se zave-

žala, da jo brani tudi z orožjem. Anglija pa ne bi podpirala omenjene države v vsaki vojni, temveč samo v taki, kadar bi bila ogrožena njih teritorialna posest.

2. Francija in Belgija se zavežeta, da izpraznita Poruhrje in Köln najkasneje do 15. avgusta letošnjega leta in do leta 1935. vse ostalo zasedeno cenzirajo.

3. Neodvisno od tega bi se revidiral ženevski protokol in bi se pri tem oziralo na pomisleke angleških dominionov, izrečenih na septemborskem zasedanju Zveze narodov. Revizija mora predvsem upoštevati, da Anglija ne prevzame nobene odgovornosti za varnost na vzhodu (koridor do Danziga, Gornja Šlezija, itd.), in enako ne za južnovzhodne dežele Evrope.

Ta predlog utemeljuje Garvin s tem, da bi pomenil sprejem ženevskega protokola v njegovi sedanjosti obliki onemogočenje vsake revizije. Versaj-

skega ugovora. Nekatere njegove določbe pa so nevzdržne, tako ločitev Vzhodne Prusije od Nemčije in druga vprašanja na vzhodu Evrope. Ta vprašanja so tako pereča, da morajo biti pravilneje rešena, kakor pa so bila v Versaju. Če to ne bo potem revizije mirovne pogodbe, potem se bo to zgodilo pač potem vojne. Zato je Garvin prepričan, da bo Francija na revizijo pristala.

Garvin povdarja končno, da je angleška vlada trdno odločena, da se sporazumi s Francijo in upa, da bo do sporazuma tudi prišlo, ker če ne bi bil dosegljiv sporazum s sedanjo vlado, potem ne bo z nobeno. Ker je Chamberlain načelen pristaš antante s Francijo in ker vlada med njim in Herriotom dobro razmerje, je upati, da bo nova svetovna konferenca v Londonu potrdila svetovni mir in pomenila novo zmago demokracije.

Politične vesti.

Tudi volilna statistika. Dočim so se v Sloveniji vršile volitve mirno, se poroča iz drugih delov države o težkih izredih. Tako se poroča, da je bil pri spopadu v Klanju en kmet ubit, dva orožnika težko ranjena, vse polno ljudi pa lahko ranjenih. V Jezeranih so bili ubiti trije kmetje, več pa ranjenih. V Pušči Bistri je bil ubit en kmet. Do večjih spopadov je prišlo tudi v modruško reški županiji in je moralo napraviti vojaštvo red. Do manjših spopadov je prišlo v Križevcih in Sv. Ivanu Zelini, kjer je policija rabila orožje in oddala več streliv v zrak. Ker je bil v Bihacu aretiran zemljoradniški kandidat Čeda Kukanović so bili kmetje silno ogorčeni. Prišlo je do spopada in moralo je intervenirati vojaštvo. Kmetje so se uprli in bilo je več ranjenecov. Več hiš je bilo zažganih. Vesti iz južne Srbije o poteku volitev še niso dospele, izgleda pa, da so se zgodila že pred volitvami taka nasilja, da je bilo prebivalstvo tako preplašeno, da se ni udeležilo volitev.

Nazadovanje zemljoradnikov. »Jutro« silno triumfira, ker so nazadovali zemljoradniki. Triumf pa je napačen. Zemljoradniki so stali povsodi dobro in vsak poznavalec razmer jim je prokoval napredek. Če so vseeno nazadovali, potem je to samo posledica neverjetnega terorja, kateremu so bili izpostavljeni. Sme se reči, da razven Džemietu ni nobena druga stranka tako zelo čutila silo vlade ko zemljoradniška. Zato pa je veliko preuranjeno govoriti, da so zemljoradniki odigrali. Narobe kaže vse na to, da jih je nasilje še bolj združilo in utrdilo in da bodo pri prihodnjih volitvah napredovali kljub eventualnemu terorju.

V Beogradu je dobil Davidović samo 116 glasov premalo, pa bi bil izvoljen. Če upoštevamo, da je Beograd središče vseh uradov, potem smemo reči, da so dobili radikali oba mandata s pomočjo pritiska na uradništvo, da pa je večina beogradskega prebivalstva za Davidoviča.

Kako se je delalo. Iz Negotina se poroča, da je manjkalo demokratskemu kandidatu Djoki Popoviću samo troje glasov za izvolitev. Obenem se poroča, da je več demokratičnih skrinjic izginilo.

Prazne tolažbe. Mladinsko časopisje ve povedati, da bosta poslanca Timotijević in Voja Marinković izstopila iz demokratskega kluba in pristopila v Pribečevićev. Z njima da bo šlo še deset drugih poslancev. Vest je seveda popolnoma izmišljena. Sicer pa: Če gospodje samostojni demokrati tako zelo pogrešajo Timotijevića in Marinkoviča, zakaj pa so izstopili iz demokratskega kluba? Zakaj so izdali demokratski mandat?

Nov kalif. Pariški list »L'Information« javlja, da je prišel v Meko poglavar Senusov in sicer kot kandidat Kemal paše za prosto mesto kalifa. Še je predlagal, da se prinese kalifat in Cirigrada v Meko in da bo kalif stalni predsednik Hedžasa. Če bi se ta Komalova namera uresničila, potem bi se mogla izvesti organizacija vseh 270 milijonov mohamedancev. Zato se pripisuje prihodu senuškega poglavarja v Meko dalekosežen in mednarodno vožen političen moment.

Drobne vesti.

Ramsay Macdonald je izjavil novinarjem, da bi bilo mogoče rešiti vprašanje medzavezniških dolgov samo s sodelovanjem Amerike.

Nemčija je prejela od Amerike zopet 4 in pol milijona dolarjev v zlatu na račun dovoljenega 100 milijonskega posejila. Dosedaj je prejela že 42 milijonov dolarjev.

Med zemljoradniki in bolgarskimi vladnimi četami je prišlo pri Godežu, blizu jugoslovenske meje do težkega spopada. Deset oseb je bilo ubitih, več pa težko ranjenih.

Grška vlada bo odpustila še ta teden letnik 1923, kar je dokaz, da se je napetost med Grško in Turčijo polegla.

Angleški tovarnarji so se izrekli proti uvedbi zlate valute, ker bi vsled nje postala Anglija vazal Amerike.

Konferenca zunanjih ministrov Male antante bo v drugi polovici marca, ko se vrne minister Beneš z zasedanja Zveze narodov.

Veliki manevri angleške mornarice so prične dne 21. februarja pri Singapuru. Manevri se udeležuje troje brodovij.

Vojašnica se je porušila v Beznierou v Franciji. Pri tem je bilo ubitih 9 vojakov, 3 gasilci in 1 policijski stražnik. 15 oseb je bilo težko ranjenih.

Velika skupščina francoskih katolikov v Rouenu je zahtevala od tamošnjega nadškofa, da se osnuje katoliška stranka kot odgovor na ukinjenje francoskega poslanstva pri Vatikanu.

Hud boj med ameriško finančno stražno ladjo in angleškim parnikom »Howestead« se je razvil v bližini Njujorka. Z obeh strani so se uporabljale strojne puške. Končno so zmagali finančni stražniki in zaplenili 12.000 steklenic alkohola.

NOVI PRUSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK.

Berlin, 10. februarja. Ker je moral prejšnji ministrski predsednik, socdem. Braun odstopiti, so se vršile včeraj volitve novega predsednika V ožjih volitvah med dr. Marxom in članom ljudske stranke v Richterjem, je bil izvoljen za min. predsednika dr. Marx, in sicer z 219 proti 153 glasovom. Težko pa je, da bi se dr. Marx vzdržal na svojem mestu in izgleda, da so nove volitve edin izhod iz te situacije.

1000 KMETOV JE BILO ZAPRTIH.

Sarajevo, 11. februarja. Pri včerajšnjih demonstracijah je bilo aretiranih 23 oseb, ki so hotele udreti v redakcijo »Pravde«.

V sremski županiji je bilo za časa volitev zaprtih brez vsakega povoda 1000 seljakov, pristašev HRSS.

LJUBAVNA AFERA HČERE SPALAJKOVIČA.

Berlin, 11. februarja. Dora Spalajković, hčerka našega poslanika v Parizu, je izstrelila na ameriškega milijonarja Adolfa Hupferja dva strela. Vzrok — ljubavna afera.

Volilno okrožje Maribor - Celje.

Volilno okrožje	Vpisanih volilcev	Glas.	SLS	Narodni blok						Radičevi						
				Radič	Hartner	blok	Zagorski SKS	Makuc	Nemci	Ravnik	Korun	Hrib.	Bern. dis.	Br. sp.		
Brezice	7674	5102	2447	1090	15	417	15	677	78	56	36	146	7	59	3	50
Celje	14.576	9610	5621	497	19	1223	2	466	88	491	79	614	15	127	7	330
Dolnja Lendava	8903	7141	3668	2051	336	551	26	16	8	21	200	29	98	11	29	94
Konjice	4895	3431	2239	164	9	334	17	73	23	427	11	97	4	13	6	17
Laško	10.854	6024	3139	279	15	785	29	126	1107	65	30	204	10	160	9	60
Ljutomer	7858	5841	3127	262	19	561	14	440	227	641	63	24	6	6	4	49
Maribor des. breg	11.307	7664	3636	1437	20	598	30	216	281	436	128	550	63	102	11	156
Maribor lev. breg	19.345	13.820	7334	1828	29	1299	52	326	20	1033	288	856	18	42	21	687
Mozirje	359	2489	1839	280	18	217	15	17	—	1	2	13	3	20	—	64
Murska Sobota	13.101	10.187	2622	4385	1438	948	47	22	25	126	58	79	48	18	74	297
Ormož	4696	3661	2620	250	9	463	12	207	9	34	20	12	1	2	4	18
Prevalje	4147	2960	1156	503	4	188	16	11	71	70	58	642	13	178	5	45
Ptuj	12.417	8397	511	1453	21	532	21	358	34	399	80	231	58	21	7	69
Slovenjgradec	9933	6559	3583	718	23	586	21	112	57	428	27	566	13	260	8	157
Šmarje	5842	6829	4138	1197	24	557	29	551	97	111	10	35	1	31	5	43
Skupaj	139.146	99.720	52.682	16.397	1990	9259	369	3618	2125	4317	1090	4098	358	1050	193	2148

Dnevne vesti.

— Čiste po mladinsko. Slovenski diktorčki si domišljajo, da so gospodarji situacije in da je prišel čas, da zadostejemu človeškemu instinktu — masševnosti. Zato je pričelo včeraj »Jutro« priobčevati imena onih, ki so poimenju »Jutra« glasovali v Ljubljani za dr. Korošca. Tako pravi »Jutro«, da je vrgel skupno z »naprednim kmetijskim prvacom« dr. Marušičem kroglice v klerikalno škrinjo tajnik SKS Bukovec. Dalje, da sta volila klerikalno vseučiliška profesorja dr. Šerko in dr. Dolenc. Isto da so tudi storili prof. Mašera, prof. Novak in pisatelj Albreht, ki je, kar dostavljamo mi, urednik »Ljubljanskega Zvonca« — Konstatiramo najprej, da je po zakonu zajamčena volivna svoboda. Po katerem dekretu mogotcev sme »Jutro« to svobodo kršiti! Vprašamo dalje, na kak način »Jutro« ve, kako je kdo glasoval? Dolžnost čuvanje zakona je, da se za to zainteresirajo! In kako misli javnost reagirati na ta »Jutro« terorizem! Ali bo mar vsak volilec moral iti vprašati gospoda Dolfeha, kako da naj voli. Notica »Jutra« je tipična mladinska impertinenca, ki ima zato tudi na sebi vse znake neumnosti. Kaj mislite, da ste škodovali SLS, če javno razglašate možnost, da so volili SLS moške kakor dr. Marušič, Bukovec, dr. Šerko, dr. Dolenc, prof. Mašera, prof. Novak in pisatelj Albreht! Blagovolite samo namigniti, da morete komu od teh očitati karkoli in prejeli boste odgovor, da vas bo leta dolgo bolelo po ušesih. Vi, gospodje mladini, od katerih niti eden fronte poduhal ni, ki ste bili vedno samo junaki zaledja, boste metali kamenje na dr. Marušiča in bivšega predsednika slov. dobrovoljcev Bukovec! Resnično. Na slabem glasu je ime »mladine«, le tako naprej gospodje od »Jutra« in »Slovenskega Naroda«, in postalo bo psovka.

— Brez kulture. Da je naša dnevna politika, zlasti ob volitvah tako ogabna, da se je najmanjši ljudje ogibajo, je krivda onih vodilnih politikov, ki nimajo nobene srčne kulture in ki puste, da njihovi listi tako brezsrčno psujejo nasprotnike. V tem oziru je greh mladincev zlasti velik in včerajšnje »Jutro« je za ta greh naravnost klasičen dokaz. Po volitvah in istočasno, ko slavi zmago »nacionalnega« bloka, psuje svoje nasprotnike za »prevarante, politične razgrajče, podle izdajalce, politične verižnike, lovce za mandat« in slično. In na prvi strani si dovoljuje sam šef stranke g. dr. Gregor Žerjav zmerjati svoje nasprotnike za zahrbtnje izdajalce in Iskariote. Mi ta nekulturen ton odločno zavračamo in nihče nima pravice svojega nasprotnika psovati. Kaj boste klepetali o »izdajstvu« in Iskariotih! Samo tisti je Iskariot, ki je za denar izdal svojega učitelja. Proti dr. Žerjavu pa so nastopili politiki, ki so bili že politični delavci, ko je bil dr. Žerjav še študent. In vsi ti politiki so žrtvovali za zmago ideje pri nedeljskih volitvah denar in čas in niti eden ni imel niti ficksa dobička. Pa naj reče to o svojih agitatorjih g. dr. Žerjav, če more! Naj govori o požrtvovalnosti svojih volilcev — državnih namestnikov, ki so šli volit po 4. uri, ker so pre, jeli ferman ministra dr. Žerjava! Skrajno nekulturno je pse vsovanje, vrhu tega pa še popolnoma napačno adresiranje. Ni čuda, če je Ljubljana manire mladincev odklonila!

— O zmagovitem pohodu mladinske ideje govori g. dr. Žerjav. Smo radovedni, kje je ta ideja formulirana. Vemo samo to, da se dr. Žerjav in vsi njegovi pristaši izrekli leta 1920 za program jugoslovanske demokratske stranke. Ta program je še vedno neizpremenjen, toda zastopa ga edino Davidović in ne Pribečević. Formulirajte zato že enkrat svoj program in ne stopajte samo z volilnimi gesli, ki so v diametralnem nasprotju z vašimi metodami.

— Dr. Vladimir Ravnihar je vložil proti »Jutru« in »Slovenskemu Narodu« tožbo zaradi očitka naprednega izdajstva. Enako je vložil tožbo zaradi istega očitka g. veletržec J. Jelačin. Kakor čujemo bodo v kratkem sledile še druge tožbe. Gospodje pri »Jutru« in »Slovenskemu Narodu« bodo torej imeli obilico junaških prilik, da se skrivajo za hrbet odgovornih urednikov, ker pred

sodiščem jih bo, kot po navadi, korajža zapustila.

— Z gospodarskim bojkotom pričena groziti dvakrat prodani »Slovenski Narod« ter pravi, da bo pričel priobčevati imena vseh onih, ki niso volili. Ne glede na to, da je namera »Slovenskega Naroda« v ostrem nasprotju z zakonom in da ima vsak volilec pravico, da se volitev vzdrži, je namera »Slovenskega Naroda« samo nova mladinska neumnost. Kaj mislijo mladini, da bodo s tem pridobili prebivalstvo za sebe. Samo naj naženejo na ljubljanska volišča vse volilce in videli bodo, da ne bo dobila dne 18. marca lista »Ljubljanske samoupravne zveze« samo 4300 glasov ampak najmanj 7000, dočim se bodo kroglice, oddane za mladinski blok znatno posušile. Zato samo prične z objavami.

— Kako so za trgovce. »Slovenski Narod« se je postavil na stališče, da mora biti trgovec istega prepričanja, ko njegov kupec. Če pride k trgovcu kupec, ki ni njegovega prepričanja, ga bo moral trgovec seveda odsloviti. Že ta teden bodo trgovci nabili na svoje lokale velike table z napisom: Prodajam samo liberalcem, »Prodajam samo klerikalcem« itd. In kupci ne bodo več spraševali za ceno in kvaliteto blaga, temveč za prepričanje trgovca. In ko piše »Slovenski Narod« take gluposti, pravi da propagira napredno misel. — Ni čuda, da se od take napredne misli vse obrača.

— Mladinska kandidatna lista za občinske volitve v Ljubljani. Nosilec liste je g. dr. Dinko Puc, nekaj zelo velik nasprotnik dr. Žerjava. Na izvolitev računajo: profesor Presl, Josip Turk, nadučitelj Anton Likozar, trgovec Peter Šterk, strojevodja Pavel Dežman, tajnik dr. Joža Bohinjec, načelnik v p. Adolf Ribnikar in odvetnik dr. Tominšek. — Na izvolitev pa upajo med drugimi: mizar Primožič, fiz. tehnik Dermota, knjigovez Stih, gostilničar Kavčič, urednik Rasto Pustoslavšek, tajnik SDS dr. Rapa, inž. Pehani, krojač Lombar in drugi. Na zadnjem mestu med kandidati je dr. Niko Županič. Namestnike pa vodi v brezupen boj inž. Šapla. Da bi mogli mladini s to listo prepričati Ljubljance, da bodo kandidati njihove liste dvignili Ljubljano, dvomimo. Pa to za mladine itak ni važno, ker po znanem receptu bodo občinski svet ljubljanski itak razpustili, če ne bi hoteli biti prepričani, da je sedanje gerentstvo za Ljubljano najboljša, kar je sploh mogoče.

— Nepravilno postopanje. Kakor smo javili že v včerajšnji številki se je vršila v shranjevalnem uradu Ljubljanske poštne direkcije včeraj in danes javna dražba neizročljivih poštinih paketov. Odlok poštne direkcije je datiran s 30. januarjem 1925. Publiciran pa je v »Uradnem listu« z dne 9. februarja, katerega so dobili zainteresirani v roko šele dne 10. februarja, ko se je licitacija že pričela. V interesu javnosti moramo zoper tako postopanje protestirati. V prihodnje naj se uraduje hitreje, ali pa naj se razpiše daljši termin za razprodajo.

— Nov odvetnik. V Ljubljano se je preselil g. dr. Viktor Ahazhizh, ter otvoril svojo pisarno v Kolodvorski ulici 26.

— Zapor nad ljubljanskim opernim gledališčem proglašajo »Jugoslovanski Mužičar« in sicer zaradi meznega gibanja.

— Razpisana mesta v državni službi. Uradni list z dne 9. t. m. objavlja razpis mesta sodnikov pri okrožnem sodišču Maribor, pri okrajnih sodiščih Gornja Radgona, Dolnja Lendava in Murska Sobota (prosnje je vložiti do 16. marca), pri okrožnem sodišču Celje in pri okr. sodišču Laško (do 25. februarja 1925), dalje mesto višjega pisarniškega predstojnika pri okrožnem sodišču v Celju (prosnje je vložiti do 1. marca t. l.) in sedanjje mesto sodnega sluga pri okrož. sodišču v Celju (prosnje je vložiti do 25. marca t. l. Oddado se tudi v vseh teh slučajih mesta, ki bi se izpraznila po premestitvi ali pa drugače tekom razpisa.

— Nabori češkoslovanskih državljanov. Konzulat ČSR v Ljubljani pozivlja tem potom vse češkoslovanske državljanje, da se zglasijo v svrhu registriranja v naborno evidenco najkasneje do 31. marca t. l. pisмено ali ustmeno pri njem. Istotako naj se zglase

letniki 1904, 1903 in starejši vključno do l. 1898, ki so bili pri zadnjem naboru spoznani za začasno nesposobne ali pa iz katerega koli vzroka niso zadostili svoji naborni obveznosti. V prijavi naj navesti točen naslov ter podatke o rojstvu in pristojnosti. Nabori se bodo vršili sredi meseca aprila, kar bo pravočasno objavljeno v časopisih.

— Natečaj! Uprava Ljubljanskega velesejja razpisuje nagrade za plakadne osnutke in sicer: I. nagrado Din 1.500.—, II. nagrado Din 1.000.—, III. nagrado Din 500.—, in 5 nagrad po 200.— Din. Nagradni osnutki pridejo v last velesejske uprave, katere pravica je, uporabiti jih za izdelavo svojih plakatov. Plakadne osnutke ocenjuje posebno, v ta namen sestavljena strokovna komisija. Pogoji: Osutek mora biti izdelan v formatu 63×95. Izdelava kvečjemu v 4 barvah. Osutek je treba vložiti pod šifro in priložiti zapečateni kuverti z isto šifro, v kateri se nahaja točen naslov. Osutek se morajo izročiti v velesejskem uradu najkasneje do 23. februarja t. l. Nenagrajeni osnutki se na zahtevo vrnejo. Tekst na plakatu: V. mednarodni vzorčni velesejem v Ljubljani, 29. VIII. — 8. IX. 1925. Ravnateljstvo velesejja želi, da so osnutki enostavni, dobro vidljivi in učinkujoči, odgovarjajo mednarodnemu svojstvu velesejja, toraj uporabljivi tudi v inozemstvu, napis razločno čitljiv. Vse event. informacije se dobe v velesejskem uradu. — Ravnateljstvo velesejja.

— Klobuk mu je vzel. Jakob Peklenk je prijavil na policijo, da je bil od neznanega človeka napaden, ki mu je vzel klobuk.

— Nepredvidna vožnja. Posestnica Pavla Ahlin iz Rudnika je povozila dne

7. t. m. v Florijanski ulici z enovprežnim zapravljičkom 67 letno Marjeto Presetnik, stanujočo v Rožni ulici 9, ki je dobila pri padcu več lahkih poškodb. Kakor pravi policijsko poročilo, so izjavile priče, da je Ahlinova »vozila sicer pravilno po levi strani ceste in ne prehitro, ni pa zavpila, op«; da jo torej ne zadene krivda.

— Bedaković. Padel je mož-inteligen v mreže ženske, ki ima na vesti več nečastnih deliktov. Mož je preteklost ženske poznal, toda optimist, kakršen je, si je domisljal, da bo izgubljeno ovco spravil zopet na pravo pot ter živel z njo v sreči in zadovoljstvu. Ljubezensko razmerje je nameraval venčati s svetim zakonom, toda včeraj je ptičica sfrčala proti jugu v drugo toplo gnezdo. Z nje je šlo 300 moževih dinarčkov. Mož pa je točil včeraj v neki ljubljanski gostilni pri kozarčku vina bridke solze...

— Aretacije. Aretirana sta bila: Miroslov Student radi postopanja in Marija Nemec radi tajne prostitucije in pobega iz bolnišnice.

— Policijske prijave: Točenje alkoholnih pijač ob prepovedanem času 3, izzivanje na ulici 3, pijanost in razgrajanje 1, kaljenje nočnega miru 3, prestopki zglasevalnih predpisov 2, javno pohujšanje 1, prestopki cestno-policijskega reda 3, trganje lepakov 1.

Gospodarstvo.

Dvig dinarja in davki.

Pregled dinarskega tečaja kaže, da ima dinar rastočo tendenco in da se ta ne bo še ustavila tako kmalu. To zlasti potrjuje naša vedno večja aktivnost v trgovinski bilanci in pa rastoče okrepitve državnega proračuna, kar je zopet posledica okrepitve dinarja.

Če pa dinar stalno raste, potem je treba to upoštevati tudi pri davkih. Ni samo krivično, temveč naravnost brezmiselno, da bi plačevali ljudje prav iste davke, ko je notiral dinar v Curihu 5.50 in pa kasneje, ko bi notiral še enkrat toliko. Dvig dinarja ima že itak težke posledice za gospodarstvo. Podražitev denarja povzroča nujno stagnacijo in država, ki mora skrbeti za razmah gospodarstva, ne sme s podražitvijo davkov razvoj gospodarstva preprečiti.

Davki so že itak prekomerno visoki. Omenjamo samo dohodnino, ki je tako visoka, da je mnogi ne morejo več zmagovati. Če bi obveljala današnja davčna višina tudi za čase, ko bo dinar še enkrat tako visoko notiral, potem pomeni to podvojitve davkov, česar pa Slovenija gotovo ne prenese. Treba zato pričeti misliti na to, kako bi se davčna višina

prilagodila dvigu dinarja. Zlasti pa mora biti vse pravočasno pripravljeno za slučaj, da bi se dinar približal svoji zlati vrednosti.

Doživeti moremo težke gospodarske krize, če se ne bi to pravočasno uredilo. In zato spominjamo na rastočo disparitet med davki in dvignjenim dinarjem že danes merodajne kroge.

Za direktne davke treba najti poseben način, za indirektno pa poseben. Kakor je v carini uveljavljen agio, tako bi se moral isti uveljaviti tudi pri trošarini. Drugače znamo priti do tega, da bo trošarina dvakrat tako visoka, kakor pa velja obdačen predmet.

Trgovec plačuje davek v zlati višini, ne sme se pa zgoditi, da ga bo plačeval še dvakrat višje. Na ta način bi se življenje tako zelo podražilo, da bo posledica tega splošna nezadovoljnost.

Zato je treba, da se spravijo tudi davki v sklad z dvigom dinarja in to čim preje. To je zahteva vseh davkoplačevalcev in ker je ta zahteva tudi pravična in utemeljena, jo je treba upoštevati in izvesti!

Produkti:

Deske 25 mm, monte frko meja blg. 560, frizi hrastovi od 4—9, od 25—60, I. II. frko Postojna den. 1340, remeljni 70/80, 80/80, 35/70, frko Podbrdo blg. 580, madeiri 75×225 mm paral. na živ rob, pričelji frko Postojna den. 600, bukova drva, 1 m dolž., napol suha frko naklad. post. kol. 2 vag. den. 19, blg. 20, zaklj. 19, pšenica bačka par. Lj. blg. 580, pšenica domača frko Lj. den 475, blg. 510, otrobi pšenični, fini juta vreče B/N frko vagon Lj. blg. 240, otrobi pšenični fini, pol-juta vreče, pol papirnate vreče, frko Postojna trans. blg. 250, kuruza nova februar par. Ruma blg. 215, kuruza nova, prompt. frko Postojna trans. blg. 275, kuruza nova marec, frko Postojna trans. blg. 290, kuruza nova april, frko Postojna trans. blg. 295, kuruza defekt. nova umetno sušena frko Lj. blg. 250, šinkvanti prompt. frko Postojna trans. blg. 340, rž par. Lj. blg. 490, oves srbski par. Lj. blg. 330, oves bački rešetan loco Lj. blg. 365, proso prekmursko, frko Dolnja Lendava blg. 300, fižol ribničan šiščen b/n frko Postojna trans. den. 340, fižol koks I. štajerski b/n, frko vagon Postojna trans. blg. 525, fižol mandaloni čiščen b/n, frko vagon Postojna trans. blg. 465, krompir beli frko dolenska postaja blg. 157.50, krompir rdečkast semenski frko štajer. postaja blg. 185, moka pšenična frko Veliki Bečkerek »0« baza, blg. 730.

BORZE.

Curih. 10. februarja. Beograd 8.475, New-York 518.50, Pariz 27.80, London 24.81, Milan 21.48, Praga 15.30, Sofija 3.775, Bukarešta 2.675, Dunaj 0.0073, Budimpešta 0.0072. Beograd. 10. februarja. Pariz 328 do 330, London 292.50 do 293, Milan 252.50 do 253, Praga 160.25 do 160.50, Curih 1178 do 1180, New-York 61 do 61.20, Dunaj 0.086 do 0.0861, Budimpešta 0.0848 do 0.0852.

Ljubljanska borza. Dne 11. februarja.

Vrednote:

2 in pol odst. državna renta za vojno škodo 130—132.50, 7 odst. invest. pos. iz l. 1921 64, Celjska posoj. 209—212, Ljublj. kred. b. 235, Merkant. banka 115—116—115, I. hrv. šted. 892—900, Slav. banka 75, Stroj. tov. in liv. 132—146, Trb. prem. dr. 390—405, Združ. pap. 100, Stavba. dr. 280—290, 4 in pol odst. kr. dež. n. pos. iz l. 1911 22.25—22.25.

To in ono.

KAJ JE VREDNA SLAVA.

Anatole France, tako čitam v nekem francoskem almanahu je zahajal še kot, s slavo venčan starček rad v velike modne trgovine ter ogledoval lepe manekine (dame, ki služijo kot krojaški modeli) — in ko mu je nekako tak živ model prav posebno ugajal, se ni čutil kljub svoji slavi prevzvišenega, da bi se gospodični ne bil predstavil. Gospod, ki se je nahajal v pesnikovi družbi, je izrekel s svečano gibanostjo slavno ime: »Dovolite — to je Anatole France, član francoske akademije!«

Manekinu je bilo to docela vseeno. Gospod je ponovil: »Gospod Anatole France, član francoske akademije!«

To besede so damo elektrizirale: »O, gospod je član akademije! — Oh, kako sem vesela, da sem spoznala Pierre Letija.«

Iz povedanega sledi: Človek ni nikdar dovolj slaven. Toda včasih pride slava vendar prav.

Isti Anatole France (tako je bilo čitati v »Cris de Paris«) je prišel včasih v športno redakcijo lista »Figaro« svojega prijatelja de Caillaveta malo zadržat. Nekega dne pride France zopet v uredništvo. Uboji Caillavet sedi pri pisalni mizi in ne more dokončati pričetnega članka. Napisati ima duhovito notico za članek o neki regati. —

»Oh,« vzdihne, »dobro opiljeno stvarico bi rabil. Vi ste mojster v takih stvarih! Bodite tako prijazni in napišite mi hitro kako malenkost v vašem žanru, tako da jo podpišem lahko jaz, Caillavet.«

Anatole France se vsede in napiše dražestno člančič o regatah. Anatole France o športu! Kaka senzacija — če bi to kdo vedel. Kak zaklad za časopis!

Drugi dan pride mojster zopet v uredništvo »Figaro«. Caillavet ga sprejme in se krivi od smeha: »Ali veste, kaj se je zgodilo z vašim člankom? Urednik ga je štall »Popolnoma nerabno!« je dejal.«

Tako je uvidel mojster Anatole France, da je slavno ime vendarle nekaj vredno.

O tem se je prepričal tudi njegov kolega Rudyard Kipling. Temu se je namreč pripetilo sledeče: Plačeval je vse svoje izdatke »deki. Na ta način se — pri navadnem človeku — bančna vloga vedno manjša, dokler slednji ni popolnoma izčrpana. Toda pesnik »Kim« se je zgodilo, da je čelke podpisaval in podpisaval, vendar ga banka ni nik-

dar obvestila, da ga je obremenila s kakim zneskom. Kipling se je zdel stvar končno vendarle nekako čudna, zato se je zanimal za prijeto zagovetko.

In ugotovil je, da njegovi čeki niso bili nikdar pri banki prezentirani, temveč shranjeni kot autogrami, da, včasih tudi kot taki prodani za vsote, v primeru s katerimi je bila nominalna vrednost čeka malenkostna! Iko je pesnik to zaznal, ga je obsla prvič slutnja nesmrtnosti.

Če sodnik zblazni. Brzjavke iz Belfasta na Angleskem poročajo, da so prišli tam ob pritiski neke zapušćinske razprave do nenavadnega odkritja: Sodnik, ki je napravil testament, je bil proglašen umobolnim, a kljub temu je ostal na svojem službenem mestu in tako se je zgodilo, da je dal sukcesivno pet popolnoma zdravih ljudi internirati v blaznici.

UKRADENI KOŽUH.

Mis Marguerite Namara je mlada in jako lepa pevka, ki je očarovala pred dvema leti posetnike pariške komične opere. Pred nekaj tedni je odpotovala umetnica v Ameriko. Ko se je hotela v Cherbourgu ukrcati, je opazila, da ji je bil ukraden dragocen kožuh.

Umetnice so praznoverne. Ukradene stvari prinašajo reklamo in reklama srečo. Mis Namara si je mislila, da je ukradena kožuhovina cenejša reklama kakor ukraden biserni kožuh, vložila je ovačbo pri policiji ter se je odpeljala v Ameriko.

Policija je medtem storila svojo dolžnost in je tatu kmalu našla. Mož se je pisal Renault. Vzel je bil kožuhovino enostavno seboj ko jo je videl ležati na prtljagi elegantne dame. Moj bog, ako ima mlada dama pet velikih in še nekaj malih kovčkov seboj in potuje v Ameriko, ko izguba kožuha najbrž ne bo preveč bolela. Kupila si bom drugega. Ali pa si ga bo dala podariti. Čemu ji bo ta kožuh? si je mislil Renault. On je pa kožuh res rabil.

Ko je prišla policija v podstrešno stanovanje uboge pare, je takoj videla, čemu je Renault kožuh rabil. Na trdi slami je ležalo troje otročičev, od katerih sta bila dva bolna. Pasje mrzlo je bilo v sobi, morski veter je žvižgal okrog oken, toda otrokom je bilo dobro; do preko ušes so bili pokriti s plaščem mis Namare. Oče je stal poleg njih, solze so mu tekale po licih in stiskal je pesti, ko so odnesli kožuh! Stražnikom je bilo žal, toda kaj so hoteli? Kožuh je bil last mis Namare in ne tatu Renaulta. Ako bi bil ta ne-

roda vsaj toliko pameten, da bi bil kožuh prodal in kupil za denar par volnenih odev za otročiče. Toda ne, ravno lisičji kožuh je hotel imeti! — Idijot!

Policija je moža zaprla in brzjavila stvar mis Namari.

Čez dva dni je prišel odgovor: »Vrnite kožuh Renaultu, da njegovih otročičev ne bo zeblo. Od tožbe odstopam. Moj pariški bankir bo nakazal Renaultu tisoč frankov. Sporočite mi brzjavno, kako se godi otrokom.«

Kaj je rekla cherbourška policija k tej brzjavki, ni znano, toda kožuh je postal za mis Namaro šele sedaj res dragocen, kot spomin in kot reklama.

Reklama? — Eganol! Kadar nastopi mis Namara zopet v komični operi, si kupim vstopnico za prvo vrsto in bom aplaudiral bolj kakor vsi drugi skupaj.

IZSILJEVALKA.

Ze več let je živel v raznih švicarskih mestih in večjih zdraviliščih precejšnje število sicer mogoče prav pogumnih možakarjev v neprestanem strahu pred neko žensko. Marija Döhler je njeno ime. Marija Döhler, doma iz kantona Bern, je namreč virtuozinja v izsiljevanju. Njena tehnika je bila enostavna: Sklenitev prijateljstva, razvoj prijateljstva do ljubezni, na kulminacijski točki ljubezni — nežno priznanje ali pa nenežna obdolžitve. Vodilni obratni princip njene horizontalne obrti je bil istočasno obdelovanje kolikor možno velikega števila žrtev. Rezultat je bil vedno isti: franki, stabilni švicarski franki in sicer tisoči in tisoči švicarskih frankov. Rentabiliteti njene obrti primerno je nastopala Marija z eleganco, ki je zmešala možgane najlegantnejših mož v Curihu. Njena stanovanjska oprema je reprezentirala vrednost 25.000 frankov. Leta in leta je cvetelo podjetje. Kupčijska korespondenca je imela v primeri z malim poslovnim okoljem ogromen obseg. Neki možakar, ki Marijinih namigavanj dosledno in trdovratno ni hotel razumeti, je dobil od nje tekom dveh let enit manj kakor 250 izsiljevalnih pism. Končno se je pa vendarle združila trojica vrlih mož, ki je premagala strah pred Marijo in bojazen pred smešnostjo, ter je dala oblasti migljaj... Ljudje so imeli pred Marijinih zmoglostmi tak respekt, da sinji upal, ko je sedela Venera v preiskovalnem zaporu, prestopiti praga njene celice noben policijski uradnik, noben sodnik, niti noben državni pravdnik — brez priče. Bila bi v stanju, da bi bila obdolžila najbolj serioznega čuvarja pravice atake na njeno krepkost. Sedaj ima tri leta in pol časa za premišljevanje

o izpopolnitvi svoje metode. Ko pride iz luknje, še ne bo stara niti 44 let. Za podjetno obrtnico ni to še nobena starost, in še tri leta bodo možki gotovo še ravno taki bedaki kakor danes.

Sirite „Narod. Dnevnik“.

Prosveta.

Tkalčičev komorni trio (Huml. Tkalčič, Ličar) priredi v ponedeljek 16. t. m. v Filharmonični dvorani svoj koncert s sledečim sporedom: Saint-Saens: Trio F. dur. Beethoven: Trio B. dur. Dvorak: Dunki. Te tri skladbe svetovnega slovesa, izvajane po umetnikih najboljšega glasu, so nam porok, da nam bo nudi lveliki mojster na čelu Tkalčič, z obema tovarišema najplemenitejši užitek na tem svojem koncertu. Posamezni sedeži se dobivajo v Matični knjigarni, abonementom se dostavijo vstopnice na dom.

Izdajatelj:

dr. Josip Hacin.

Glavni in odgovorni urednik:

Železnikar Aleksander.

Tiska tiskarna »Merkur« v Ljubljani

Hočete

Imeti uspeha?

Oglašujte

„Narodnem Dnevniku“!

Jack London:

Burni doživljaji.

Roman južnega morja.

Tako so si krčili pot z obrežja proti domu. Ostali črnici so pograbili moža, ki ga je nosil, ter ga vlekli in suvali naprej. Mnogo jih je bilo med njimi, ki so gojili vročo željo, da bi mogli Sheldona potegniti v pesek, skočiti nanj in ga pomandrat v brezoblično kepo. Toda avtomatična pištola za njegov pasom in smrt, ki je treskala iz nje ter avtomatični, smrti kljubujoči duh v tem možu je povzročil, da so opustili take misli in se pehali in trudili, spraviti ga iz viharja v varno zavetje.

Čeprav je bil premočen in izčrpan, vendar ga je presenetila lahkota, s katero se je preoblačil v svežo obleko. Dasi je bil strašno oslavljen, je vendar opazal, da se mu stanje boljše. Bolezen se je izčrpala in pričel je okrevati.

— Da me le ne bi zgrabila mrzlica, — je dejal glasno in v tem hipu je tudi sklenil vzeti kinin, čim postane tako krepak, da bo mogel prenesti to zdravilo.

Nato se je splazil na verando. Dež je prenehal, toda veter, ki se je bil zmanjšal v zmerno burjo, je jel zopet naraščati. Razburkano morje je udarjalo ob obrežje in neskončni, razpenjeni valovi so se vzpenjali dvesto čevljev od celine, padali in treskali ob breg. Jessie se je potapljala in dvigala na svojih dveh sidrih in vsak drugi ali tretji val je preplaval kljun ladje. Na dvigalnem lancu sta trdo in nerodno vihrali dve zastavi, podobni dvema četrkotnima kosoma gibkega, železnega kgsitra. Ena je bila modra, druga rdeča. Vedel je, kaj to pomeni po zasebnem zakoniku na Berande. »Kaj

(9.)

ukazujete? Ali naj poskusim poslati čoln na celine? Med skrinjo s signalnimi prapori in biljardnim pravilnikom je visel na zidu zakonik. Sheldon je pogledal vanj in se prepričal o danem znamenju, nato je odgovoril. Njegov mladi sluga je obesil na drog za zastave bel prapor nad rudečim, kar je pomenilo: »Odjadrajte v varno zavetje na Neal Island.«

Kapitan Obeson je ta signal pričakoval — to je dokazovala naglica, s katero je dal dvigniti obe verigi sider. Sidra sama pa je privezana na boje, pustil na dnu, da jih dvigne kasneje, ko se vreme izboljša. Jessie se je okrenila pod razpetim jadrom; nato so razvili še zadnje, z dvema pasoma prišito jadro. Oddrčala je kot isker konj ter se izognila balesunski sipini v polovični razdalji kabla. Predno pa je objadrala ono mesto, jo je pogoltnil ogromen naval vetra in dežja, ki je pridrvel iz daljave.

Vso to noč so navali burje udarjali ob Berande, ruvali drevje, podirali kolibe za kopro in stresali hišo, ki je stala na svojih visokih koleh; Sheldon pa je spal trdno. Vsa ta vihra je šla neopaženo mimo njega, niti za hip se ni prebudil. Tudi se ni zganil na svoji postelji in ni sanjal ničesar. Ko se je predramil, je bil kot prerojen. Začutil je tudi glad. Cel teden je bil minil, odkar je povzli zadnjo hrano. Izpil je čašo zgoščene smetane, ki jo je preje razredčil z vodo in ob deseti uri se je že osmelil ter povzli kozarec čaja z mesnim izvlečkom. Razveselil ga je tudi položaj v bolnici. Kljub besnemu viharju je umrl samo en mož in le en divjak je zbolel nanovo; pol ducata velih mož pa se je že plazilo proti svojim barakam. Radoveden je bil, če je vihar odpihal bolezen in očistil okuženo ozračje.

Ob enajsti uri je prispel z Balesune sel, ki ga

je poslal Seelee. Jessie je na pol poti med vasjo in Neal Islandom nasedla na breg. Šele ob mraku sta prišla dva moža njene posadke s poročilom, da sta kapitan Obeson in ostali pomorščak utonila. Iz njihovega pripovedovanja je Sheldon posnel, da je Jessie za vedno izgubljena. Kot nameček na vse to gorje ga je pričela stresati še mrzlica. Pol ure kasneje je že ves gorel. Pri tem pa je dobro vedel, da mora čakati še najmanj en dan, predno sme vzeti najmanjšo količino kinina. Zlezel je pod kopo odej ter se malo kasneje zalotil pri glasnem smehu. Mera gorja je bila polna. Razen potresa in poplave od orkana ga je zadelo že vse, kar je hudega na svetu. Ladija Fliberty - Gibbet je bila gotovo v zatišju zaliva Mboli. Ker je bil izkusil takorekoč že vse gorje, je moralo nastopiti izboljšanje. In zato se je, trepetajoč pod svojimi odejami od mrzlice glasno zasmejal; njegovi služabniki pa so majali z glavami in se čudili, kakšni vrage so ti njihovi gospodarji.

IV. poglavje.

Joana Lacklandova.

Prihodnji dan je pihal severozapadni veter in Sheldon je bil ves izčrpan od mrzlice. Njegova oslabelost je naraščanje boleznii le še podpirala; dasi je bila to običajna močvirna mrzlica, ga je v teku osemindesetih ur izmzgala tako, kakor bi ga mogla šele v desetih dnevih, če bi bil v normalnem stanju. Zato pa je griza ponehala na Berande. Okrog dvajset bolnikov je sicer še vedno ležalo v bolnici; toda njihovo stanje se je boljšalo od ure do ure. Umrl je le eden od njih — namreč oni mož, čegar brat je tako silno jadikoval, mesto da bi mu bil odganjal muhe.

(Dalje prih.)

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (blizu Prešernovega spomenika) ob vodi Na malo!

Priloga potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, modno blago, pletenine, lepne robce, ščetke, sušnice, toaletno blago. Telefon 913

Namočeno polenovko se dobi vsako sredo in petek pri trdkli

KOVAČIČ & JAPELJ, Ljubljana

kakor tudi najboljše specerijsko in kolonijalno blago po najnižjih cenah.

Najboljši

šivalni stroj

je edino le

Josip

Petelinc-a

znanka

Gritzner in Adler

za rodbino, obri in industrijo

Ljubljana

Pouk v vezanju brezplaćen. Večletna garancija.

Delavnica za popravila

Na veliko Telefon 913 Na malo

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji!

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta štev. 18, II. nadstropje.

== Razširjajte „Narodni Dnevnik“! ==